

Hermed sluttede forhandlingen.

Kl. 13.35

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 26: Forslag til lov om ændring af lov om støtte til udvikling af landdistrikterne. (Ændring af støtteordningen for yngre jordbrugeres etablering).

Af fødevareministeren (Mariann Fischer Boel).
(Fremsat 8/10 2003).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Inger Støjberg (V):

Som landbruget har udviklet sig med større og dyrere bedrifter, er det vanskeligere for unge landmænd at etablere sig. Det er ærgerligt at få sin drøm som landmand umuliggjort, fordi lånemulighederne ikke er tidssvarende. Derfor vil vi i Venstre gerne være med til at bringe etableringsmulighederne for de unge jordbrugere i overensstemmelse med den faktiske verden.

Vi mener, det er vigtigt, at yngre landmænd får mulighed for at etablere sig på en måde, så der er lagt langsigtede og sikre rammer, og at de dermed ved, hvad de kan regne med. Det er netop, hvad det her lovforslag gør, og derfor støtter vi det.

Udviklingen viser med al tydelighed, at størrelser og priser på bedrifter stiger, og derfor bliver barrieren for de unge førstegangsetablerede landmænd også større, hvis ikke vi ændrer lovgivningen.

De 7 mio. kr., der hidtil har været udmålingsgrundlaget for lånet, har vist sig at være utilstrækkelige, en tredjedel af de bedrifter, der har været handlet under den nuværende ordning, har haft en handelspris på over 7 mio. kr., og reelt er det vel egentlig sådan, at de fleste bedrifter vel bliver handlet for mellem 8 og 10 mio. kr.

I lovforslaget hæves udmålingsgrundlaget fra 7 til 15 mio. kr. Derudover åbnes der mulighed for at optage moderne låntyper, hvilket igen betyder en mulighed for en besparelse for den unge landmand. Med andre ord sker der en tilpasning og en modernisering af lovgivningen.

I høringssvarene påpeges det, at der er en forringelse, når det statslige ydelsestilskud nu bortfalder. Den antagelse er isoleret set korrekt, men i henhold til ministeriets beregninger af forholdene vurderer vi, at den samlede etableringsmulighed ikke forringes, idet der som før nævnt nu er mulighed for større lån, samt at der nu også bliver nye lånemuligheder.

Statsfinansielt giver ændringerne en besparelse på godt 22 mio. kr. i år 2007, så ud at over de finansielle etableringsmuligheder udvides for de yngre jordbrugere, så er påvirkningen på statsbudgettet altså også positiv.

Venstre støtter dermed forslaget, som det ligger her.

Ole Vagn Christensen (S):

Da vores ordfører, hr. Erik Mortensen, ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne fremføre følgende:

En ting kan vi slå fast, at det er, at loven om støtte til yngre jordbrugeres etablering har fungeret udmærket, og den har gjort, at mange unge har kunnet træde ind i landbruget.

Men vi må også erkende, at tiderne har ændret sig, at ejendommene bliver større og dermed også finansieringsbehovet, og det gør jo så, at man får den diskussion, om man kan bruge de her penge på en bedre måde, om man kan lave nogle ordninger, der betyder, at man sådan set kan sikre, at flere yngre jordbrugere kan få foden under eget bord. Det, som det her forslag lægger op til, er, at man sådan set ved at forandre tingene skulle kunne hjælpe flere.

I Socialdemokratiet er vi enige i den her skitserede løsning, som jo klart ligger i forlængelse af arbejdsgruppens analyse, men vi må jo også erkende, at ved at forandre systemet er der nogle, som får en forringet situation.

Umiddelbart er vi positivt indstillet over for lovforslaget, som det ligger her, men vi vil ikke undlade at gøre opmærksom på, at det kan få konsekvenser, som vi ikke helt skal lade være med at tage fat på for at få klargjort, om det er nogle, der kan betyde, at der er nogle yngre, som derved får forringede vilkår, som ikke kommer i gang, fordi de måske ikke har så store værdier, som der er tale om i den fremtidige ordning.

Kl. 13.40

Som jeg har givet udtryk for på hr. Erik Mortensens vegne, er vi umiddelbart positivt indstillet over for lovforslaget.

Christian H. Hansen (DF):

Lovforslaget omfatter de såkaldte YJ-lån, altså etableringslånene for yngre jordbrugere. Ændringerne, der er lagt op til, bygger meget på den rapport, der er kommet fra arbejdsgruppen vedrørende de her YJ-ordninger, som har været nedsat af ministeriet.

Arbejdsgruppen er kommet frem til, at førstegangsetableringer har rykket sig en del med hensyn til udmålingsgrundlaget. Således har der tidligere været 7 mio. kr. i den gældende § 5-ordning, og det flytter man så lidt på, altså man flytter udmålingsgrundlaget op til godt 15 mio. kr.

Andre elementer, der indgår, er, at udmålingsprocenten øges fra 15 pct. til 20 pct., at der sker en lempelse i egenkapitalkravet, og at anvendelsen af låntyperne gøres mere fleksibel, således at det bliver muligt at anvende de gængse låneformer på realkreditmarkedet med en løbetid på 20 år, dog stadig undtaget stående lån, indeksslån og lignende samt udlandslån.

I Dansk Folkeparti har vi ligeledes noteret os, at høringssvarene generelt har været positive over for det her forslag, og vi kan støtte forslaget, som det ligger.

Else Theill Sørensen (KF):

Det Konservative Folkeparti kan støtte dette lovforslag, som vi finder er en fornuftig ændring af støtteordningen for yngre jordbrugeres etablering.

Forslaget er blevet til på baggrund af en rapport fra en arbejdsgruppe, som skulle drøfte en revision af ordningen. Hovedindholdet er, som det allerede har været nævnt, at maksimum for de statsgaranterede lån forhøjes, man kan sådan lidt groft sige, at de mere end fordobles, at kravet til egenkapital lopes, og at den tilskudsdel, der er i den nuværende ordning, falder bort.

Den nye ordning er lagt an på at skulle være selvfinansierende, idet den indbetalte risikopræmie skal være med til at dække statens tab på misligholdte lån.

Baggrunden for at forøge lånemulighederne for de landmænd, der skal etablere sig første gang, er den kendsgerning, at en tredjedel af førstegangsetableringerne siden år 2000 har fundet sted på bedrifter med en handelsværdi, der er større end de 7 mio. kr., der er det maksimale udmålingsgrundlag i den nuværende ordning.

Det Konservative Folkeparti kan som sagt støtte forslaget. Vi mener, det giver flere unge landmænd mulighed for at etablere sig med

egen bedrift, og at det giver den enkelte landmand bredere muligheder for etablering.

Kristen Touborg (SF):

YJ-ordningen har eksisteret i mange år under forskellige betegnelser. Jeg tror faktisk, den stort set har eksisteret, siden vi blev medlem af EF, som det hed dengang.

Vi er enige i det sigte, der var med projektet, altså at hjælpe almindelige unge bønder til at blive selvstændige. Vi har da også støttet forskellige lovændringer undervejs. Loven har haft forskellige betegnelser, men det har jo sådan set hele tiden været med det samme sigte, nemlig at hjælpe de unge til at få fod under eget bord, men efterhånden synes vi nok, at det bliver mere for herremænd end for almindelige bønder.

Kl. 13.45

For ca. 3 år siden blev loven ændret, så vi fik 7 mio. kr. som udmålingsgrundlag. Før var det 4 mio. kr., tror jeg nok, deromkring i hvert fald, og nu er det altså 15 mio. kr. Men så stærk har jordprisstigningen trods alt ikke været, selv om det er gået utrolig stærkt. At den er steget fra ca. 4 mio. kr. til 15 mio. kr. i løbet af godt 3 år, tror jeg trods alt ikke.

Det er jo sådan, at tilskud altid kapitaliseres, uanset hvad det er for tilskud, og det blev dette her også. Det gik op til 7 mio. kr., og sådan er det, når man giver tilskud, når man griber ind i et erhverv, og det er vi fuldt opmærksomme på. Men så er det jo med at finde en balancegang, finde en balance for, hvornår man finder, det er rimeligt, at man stopper op og ser, om det nu snart har nået en sådan størrelse, at man synes, man vil undgå yderligere kapitalisering.

Forslaget her forbedrer forholdene meget for de store og forringer dem for de små. Det er fordelingspolitikken, som bliver forrykket med forslaget. Der bliver givet ca. 125.000 kr. mere til de store, til de største op til 15 mio. kr., og reelt fratager man de mindste 70.000 kr. Jeg ved godt, at det bl.a. skyldes, at tilskuddet ophører, hvad SF i øvrigt ikke er imod, men vi må konstatere, at forslaget indebærer altså en fordelingsprofil i forholdet mellem almindelige bønder og de store producenter, som vi ikke synes er særlig hensigtsmæssig.

Vi vil arbejde for at ændre forslaget, så vi får en fordelingsprofil, der bliver bedre, mere rimelig og mere i overensstemmelse med det, loven oprindeligt var beregnet til, nemlig at hjælpe almindelige bønder, så vi går ind i udvalgsarbejdet med en sund kritisk holdning.

Martin Lidegaard (RV):

Det bliver ikke lettere at etablere sig som ung landmand i dette land. Tværtimod bliver det sværere, ikke mindst på grund af de stigende jordpriser som følge af både kapitaliseret landbrugsstøtte fra EU og de harmonikrav, som et bredt flertal i dette Folketing støtter. Derfor er der god grund til hele tiden at holde øje med, hvordan vi kan støtte de unge landmænd i deres etablering, og derfor er Det Radikale Venstre positivt stemt over for det forslag, der er fremsat, og ser frem til udvalgsbehandlingen.

Mogens Nørgård Pedersen (KRF):

Kristeligt Folkeparti er generelt positiv over for forslaget om en ændring af støtteordningen for yngre jordbrugeres etablering.

Vi er glade for, at forslaget tager udgangspunkt i den bredt dækkende rapport, som arbejdsgruppen vedrørende YJ-ordningen har afgivet. Generelt er der gode ændringer, som vi bakker op, men der er også elementer, som vi ikke bryder os synderlig om.

Som det anføres i forslaget, har repræsentanterne for jordbrugserhvervene og Danmarks Landbougdom i arbejdsgruppen oplyst, at de finder, at § 5 i YJ-ordningen vil blive væsentlig forringet ved bortfald af ydelsestilskuddet – men ikke nok med det, forringelsen vil være mest udtalt for unge jordbrugere, der etablerer sig på mindre bedrifter. Kristeligt Folkeparti synes, det er lidt ærgerligt, at ydelsestilskuddet fjernes, og at ordningen forringes på det punkt. Det bliver ikke bedre, hvis et bortfaldet ydelsestilskud rammer dem, der vil etablere sig på mindre bedrifter, hårdest.

Vi ønsker ikke at gøre det sværere, end det allerede er, at køre en mindre bedrift. Det centrale for os er ikke administrative lettelser for realkreditinstitutter, hvis det betyder forringede muligheder for de unge landmænd, der gerne vil have en mindre bedrift.

Kristeligt Folkeparti støtter store dele af forslaget og vil derfor gå positivt ind i udvalgsarbejdet.

Kl. 13.50

Keld Albrechtsen (EL):

De unge, nyuddannede landmænd, der ønsker at etablere sig på egen gård – og det vil der forhåbentlig være mange der gerne vil – har jo meget store og voksende problemer på grund af de store kapitalkrav. Det er vel også bl.a. derfor, at tilgangen til landbrugsskolerne ikke er så stor,

som det kunne være ønskeligt, og derfor må samfundet sikre, at det bliver muligt for dem, der ikke er født til at overtage en gård og har yderligere en sølvske i munden, at kunne etablere sig.

YJ-ordningen er en støtteordning, der som alle andre støtteordninger desværre kapitaliseres og dermed er medvirkende til, at ejendomspriserne bliver højere. Derfor kan man sige, at ud fra en langsigtet betragtning fører den ikke rigtig nogen steder hen. Den har i virkeligheden det samme problem i sig som landbrugsstøtten. Men sådan som situationen ligger og med de priser, der er, vil en støtte være nødvendig.

Så vidt vi kan se, er den foreslåede udformning af ordningen primært til fordel for dem, der har mulighed for at købe en stor gård, og den kan altså være med til at fremskynde en uheldig strukturudvikling, som allerede sker i et alt for stort tempo i landbruget. Vi vil hellere gå andre veje, hvor man prøver at opretholde danske familielandbrug, men også går mere i retning af et jordrentebud, eventuelt endda med jord, som udlejes af staten med fuld råderet og arveret, men uden den jordspekulation, som sker i øjeblikket på grund af de store støtteordninger.

Vi synes, at problemet med lovforslaget, der ligger her, er, at det ikke går i retning af at gøre det muligt for almindelige unge mennesker at etablere sig som landmænd, men snarere fremskynder en strukturudvikling i retning af større og større brug og i retning af fortsat kapitalisering. Vi vil håbe, at det undervejs under udvalgsbehandlingen kan blive muligt at kigge på satsene for det fradrag, der indføres, og se, om vi kan få dem lavet om, så de ikke vil have den negative konsekvens, som vi desværre er bange for at de kan indeholde.

Fødevareministeren (Mariann Fischer Boel):

Jeg vil gerne kvittere for de mange positive meldinger, der har været om forslaget.

Forslaget er jo egentlig kommet til verden på basis af et ønske fra Danmarks Landbougdom, der kunne se, at den nugældende lovgivning var blevet overhalet af virkeligheden, og derfor er forslaget nu til behandling her i Folketinget.

Jeg har også noteret mig de sædvanlige reservationer over for forslaget, og det er der jo ikke noget overraskende i. Men jeg vil godt sige, at med hensyn til spørgsmålet om herremænd og bønder, som hr. Kristen Touborg rejste, vil jeg igen tage udgangspunkt i, at det her er altså

Landboungdommen selv, der har ønsket, at vi fremtidssikrede lovforslaget.

Jeg synes, det er lidt utilfredsstillende, hvis vi altid kun kan lovgive sådan, at vi indfrier de forventninger, der lige i øjeblikket er til de gældende regler. Her har vi prøvet at kigge lidt længere frem, så vi ikke hvert andet år skal ændre YJ-loven. Jeg synes, det er tilfredsstillende, at der nu bliver givet mulighed for, at andre låntyper end de gammeldags kontantlån indgår i det valg, den unge landmand har ved finansieringen af sin ejendom.

Tak for de mange positive meldinger. Jeg er sikker på, at vi får en relativt hurtig udvalgsbehandling.

Kl. 13.55

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Ministerens bemærkning til mig om, at det var Landboungdommen selv, der havde bedt om det her, får mig til at spørge ministeren, om ministeren mener, at en sådan lobbyistorganisation kan få en sådan særstilling: Hvis man som Landboungdommen selv beder om at få et forhøjet tilskud fra staten og om forbedrede økonomiske forhold, får man det bare. Er det ministerens opfattelse, at Landboungdommen, som i hvert fald i nogen grad er landmændenes sønner, skal have en fuldstændig åben ret til at påvirke Folketinget, sådan at når Landboungdommen vil noget, retter vi bare ind til højre og gør, som de beder om?

(Kort bemærkning).

Fødevarerministeren (Mariann Fischer Boel):

Jamen ungdommen har jo ligesom alle andre unge mennesker et ønske om, at når de etablerer sig, vil de gerne have et ganske almindeligt familieliv og ikke være henvist til at tilbringe 365 dage om året ude i stalden. Det er det, der er grundelsen for at hæve udmålingsgrundlaget, og hvis hr. Touborg læser bemærkningerne, vil der sikkert også komme en vis erkendelse af, at de statsfinansielle konsekvenser af forslaget er en besparelse. Det er jeg sikker på at hr. Kristen Touborg har bemærket, og derfor kan jeg ikke rigtig forstå bemærkningen.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 25: Forslag til lov om ændring af lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om markedsordninger for landbrugsvarer m.v. og fiskerilov. (Ændring af fondsbestyrelserne, ændret fastsættelse af promillemidler samt udvidet anvendelse af fondsmidlerne m.v.).

Af fødevarerministeren (Mariann Fischer Boel). (Fremsat 8/10 2003).

Sammen med denne sag foretoges:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 10: Forslag til folketingsbeslutning om promille- og produktionsafgiftsfondene.

Af Ritt Bjerregaard (S) m.fl. (Fremsat 10/10 2003).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Fødevarerministeren (Mariann Fischer Boel):

Vi skal i dag behandle L 25, som er fremsat af regeringen, og B 10, som Socialdemokratiet står som forslagsstillere af, under et.

B 10, altså Socialdemokratiets forslag, tager udgangspunkt i de gældende regler for fondsområdet og er stort set identisk med B 94, som blev fremsat i den foregående samling. I den diskussion, vi havde vedrørende B 94, var der en lang række partier, der gav udtryk for, at der var behov for at foretage nogle ændringer i sammensætningen af fondenes bestyrelser, og det var vi fra regeringens side fuldstændig enige i. Vi havde haft fokus på området gennem en vis tid.

Det blev fremhævet i debatten, at strukturudviklingen havde medført, at erhvervenes pro-